

Herontwikkelingsplan Horeb-verslaafdenzorg

datum 13 november 2019
 vestiging Den Haag
 uw kenmerk -
 ons kenmerk M.2019.1205.00.N001
 2e lezer/secr. EDB|OZU

project Herontwikkelingsplan Horeb
 verslaafdenzorg
 betreft Onderbouwing externe veiligheid
 versie 1
 auteur X.V. (Xander) van Marle BSc
 contactpersoon drs. E. (Elias) den Breejen
 e-mail/telefoon edb@dgmr.nl/088 346 78 22

Rapportage externe veiligheid herontwikkelingsplan Horeb verslaafdenzorg

1. Inleiding

De gemeente Apeldoorn is van plan de locatie van de Horeb verslaafdenzorg aan de Kuiltjesweg te herontwikkelen. De bestaande bebouwing wordt daarbij gesaneerd en op deze locatie komen in totaal twaalf nieuwe burgerwoningen. Figuur 1 toont een ontwerp van het plan.

figuur 1: verkavelingsplan met de ligging van de woningen

De gemeente Apeldoorn stelt zelf het bestemmingsplan op, maar heeft Van den Heuvel Ontwikkeling & Beheer B.V. gevraagd voor de milieukundige onderzoeken. Van den Heuvel heeft DGMR ingeschakeld voor dit onderzoek externe veiligheid. Dit rapport beantwoordt de volgende vraag:

Welke externe risicobronnen liggen in de omgeving van de planlocatie en hoe kan de gemeente Apeldoorn indien nodig het groepsrisico als gevolg van deze risicobronnen verantwoorden?

2. Toetsingskader

Externe veiligheid beschrijft de kans dat personen in de omgeving van een activiteit met gevaarlijke stoffen als slachtoffer betrokken zijn bij een ongeval met die stoffen. Dit kan zowel een transportroute, buisleiding als een inrichting betreffen. De wetgeving voor externe veiligheid rondom inrichtingen staat beschreven in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi), de wetgeving voor externe veiligheid langs transportroutes in het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt). Daarnaast is er nog het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb). Het beleid externe veiligheid is gericht op een verantwoorde situering van activiteiten waarbij ongevallen met effecten op de omgeving niet zijn uitgesloten.

De mate van blootstelling is uitgedrukt in de kans op dodelijke effecten. Er zijn twee componenten om de grootte van dit gevaar uit te drukken. Ten eerste de grootte van het effect dat samenhangt met de gevaareigenschappen van een stof (giftigheid, brandbaarheid, hoeveelheid, en dergelijke). Ten tweede de kans dat een dergelijk effect optreedt, wat samenhangt met de activiteiten die tot een ongeval kunnen leiden (opslag, overslag, aantal handelingen en dergelijke). Beide componenten worden tot uitdrukking gebracht wanneer gevaren worden uitgedrukt in risico's. Door een risico wordt een gevaar gekwantificeerd (in een getal uitgedrukt) en vergelijkbaar gemaakt met normen. De omvang van de gevaren voor de omgeving wordt uitgedrukt met twee risicobegrippen: plaatsgebonden risico (PR) en groepsrisico (GR). Voor de mate van aanvaardbaarheid van deze risico's zijn in het Bevi, Bevt en Bevb normen en richtwaarden vastgesteld.

Onder het plaatsgebonden risico (PR) wordt verstaan: de kans per jaar op het overlijden van één fictief persoon op een vaste locatie ten gevolge van een ongeval. Het PR met een bepaalde waarde kan rond een inrichting of een vervoersas als lijn op de kaart worden weergegeven, de zogenoemde risicocontour. Voor het plaatsgebonden risico bij zo'n contour geldt een grenswaarde: in een nieuwe situatie mag een kwetsbaar object, zoals bijvoorbeeld een zorginstelling, school of woning, niet binnen de 10^{-6} /jaar-contour liggen (10^{-6} /jaar is een verkorte schrijfwijze voor eens per miljoen jaar, vandaar het jargon '10 min 6' voor de kans 1/1.000.000 jaar). Voor beperkt kwetsbare objecten geldt ook de waarde van 10^{-6} /jaar, maar nu met de status van richtwaarde. Binnen die contour kan met een nieuw object of een uitbreiding van de inrichting alleen worden ingestemd, indien het bevoegd gezag met gewichtige redenen motiveert waarom een hogere waarde wordt toegestaan. De voorgenomen woningen zijn aan te merken als kwetsbare objecten.

Het groepsrisico (GR) is gedefinieerd als de cumulatieve kans per jaar, dat een groep van tien of meer personen dodelijk slachtoffer is van een ongeval. Zowel de bronkant (inrichtingen met gevaarlijke stoffen of vervoer van gevaarlijke stoffen), als de blootgestelde kant (personen in de omgeving) bepalen de hoogte van het groepsrisico. Dit is één van de resultaten voor de rampenbestrijding, waarbij vastgesteld wordt of de voorgenomen activiteit nog wel past binnen de beschikbare operationele prestatie van hulpverleningsdiensten. Voor het GR geldt een oriëntatiewaarde, die het bevoegd gezag gebruikt bij de motivering van de groepsrisicohoogte.

Als een bestemmingsplan of ander ruimtelijk besluit (deels) binnen het invloedgebied van een risicobron ligt, moet de gemeente bij vaststelling van het bestemmingsplan of ruimtelijk besluit het groepsrisico verantwoorden. In geval van een industriële risicobron is altijd een volledige verantwoording nodig.

Behalve de hoogte en verandering van het groepsrisico geeft het Bevi in artikel 13 aan welke aspecten in de ruimtelijke onderbouwing moeten worden vermeld. Dit zijn onder meer:

- De maatregelen ter beperking van het groepsrisico.
- De voor- en nadelen van andere mogelijkheden voor ruimtelijke ontwikkelingen met een lager groepsrisico.
- De mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een ramp in de inrichting.
- Mogelijkheden tot zelfredzaamheid.

De gemeente kan de mate van detail vastleggen in een beleidsvisie externe veiligheid.
De gemeente Apeldoorn heeft een dergelijke beleidsvisie niet opgesteld.

In geval van een transportroute komen de aspecten voor de verantwoording grotendeels overeen. In tegenstelling tot het Bevi mag bij een transportroute echter worden volstaan met een beperkte verantwoording als het groepsrisico lager is dan 10% van de oriëntatiewaarde of als het groepsrisico lager is dan de oriëntatiewaarde en minder dan 10% toeneemt als gevolg van een ontwikkeling. Bij een beperkte verantwoording gaat het bevoegd gezag alleen in op:

- a De mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een ramp op de transportroute en
- b De mogelijkheden voor personen om zich in veiligheid te brengen indien zich op de transportroute een ramp voordoet.

3. Inventarisatie risicobronnen

In figuur 2 zijn de risicobronnen weergegeven op basis van de risicokaart. Dit gaat om de volgende risicobronnen:

- Twee propaantanks in de directe omgeving op ongeveer 200 en 400 meter afstand. Net buiten de uitsnede van figuur 2 liggen nog enkele propaantanks. Omdat deze verder van het plangebied liggen zijn hun risico's kleiner.
- Het transport van gevaarlijke stoffen over de A50 ten zuiden en oosten van de planlocatie op ongeveer 1.500 meter afstand.
- Het transport van gevaarlijke stoffen over de N788 (Arnhemseweg) op ongeveer 220 meter van de planlocatie.

In de volgende paragrafen zijn deze bronnen verder beschouwd.

figuur 2: ligging van de deelgebieden (geel en groen vlak) ten opzichte van de A50 (rood), N788 (paars) en twee propaantanks (midden van de zwarte cirkels)

3.1 Propaantanks

Ten zuidoosten en ten oosten van het plangebied liggen op een afstand van ongeveer 200 en 400 meter twee propaantanks. Deze tanks hebben een inhoud van 9,1 m³ en 13 m³ en vallen daarom niet onder het Bevi, maar onder het Activiteitenbesluit. Voor deze propaantanks geldt vanuit het Activiteitenbesluit een veiligheidsafstand van 25 meter bij een bevoorrading van meer dan vijfmaal per jaar en 15 meter bij een bevoorrading van minder dan vijfmaal per jaar. Het plangebied ligt buiten deze afstand, zodat deze propaantanks vanuit externe veiligheid geen beperking voor de planlocatie vormen.

3.2 Transport over de A50

Over de A50 vindt transport van gevaarlijke stoffen plaats. De weg maakt deel uit van het Basisnet weg en is hierin opgenomen als het wegvak tussen knooppunt Beekbergen en knooppunt Waterberg. De Regeling basisnet geeft voor dit wegvak een 10⁻⁶ PR-contour van 11 meter gemeten vanaf het midden van de weg. Langs dit traject geldt een plasaandachtsgebied tot 30 meter vanaf de wegrand.

Ter plaatse van het plangebied op 1,5 km van de snelweg wordt voldaan aan de grenswaarde van het plaatsgebonden risico en is het PAG niet van toepassing.

Met een ligging van meer dan 200 meter van de transportroute is op voorhand duidelijk dat de bijdrage van het plan aan het groepsrisico verwaarloosbaar is. Wel vindt over de A50 transport van toxische gassen (GT4) plaats, die bij ongunstige meteo (stabiel weer en zuidoostelijke wind) tot in het plangebied kunnen reiken.

3.3 Transport over de N788

Over de provinciale weg N788 vindt beperkt transport plaats van geklasseerde stoffen. Bij tellingen zijn alleen brandbare vloeistoffen (zoals benzine en diesel) waargenomen.

Brandbare gassen zijn niet uitgesloten, maar komen waarschijnlijk alleen incidenteel voor bij bevoorrading van propaantanks. Langs deze weg liggen geen LPG-tankstations, zodat grootschalig transport kan worden uitgesloten. Ook toxische gassen en vloeistoffen zijn niet waargenomen en hier niet te verwachten.

Brandbare vloeistoffen (LF1 en LF2) hebben een invloedsgebied van circa 45 meter en daarmee geen effect in het plangebied dat op meer dan 200 meter ligt. Brandbare gassen en toxische stoffen worden niet of nauwelijks vervoerd over N788, maar een ongeval met deze stoffen kan wel een risico vormen op 220 meter van de weg.

4. Aanzet tot verantwoording groepsrisico

Bij een ontwikkeling op meer dan 200 meter van een transportroute volstaat conform het Bevt een beperkte verantwoording, waarbij alleen bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid hoeven te worden beschouwd.

4.1 Bestrijdbaarheid

Voor een calamiteit op de A50 of N788 verandert de bestrijdbaarheid niet als gevolg van het plan. De risicobron blijft net zo goed bereikbaar.

4.2 Zelfredzaamheid calamiteit

In geval van een gifwolk vanaf de A50 of de N788 moet men naar binnen vluchten en ramen en deuren sluiten. Bij een dreigende BLEVE op de N788 ter hoogte van de planlocatie dient men het gebied te ontvluchten van de risicobron af. Een BLEVE op de A50 vormt vanwege de afstand tot het plangebied geen extern risico.

Tijdige alarmering bij een calamiteit is in beide gevallen essentieel. Het plan is niet gericht op minder zelfredzame personen, zodat snel handelen mogelijk is.

4.3 Keuze maatregelen

Rekening houdend met:

- de beperkte omvang van het plan;
 - de grote afstand tot de snelweg en
 - het relatief lage aantal transporten dat op de locatie tot een extern risico kan leiden
- stellen we voor om geen aanvullende bouwkundige voorschriften voor de planlocatie te nemen en ook geen extra maatregelen aan de risicobronnen.

5. Conclusie

De gemeente Apeldoorn heeft zich voorgenomen de locatie van de Horeb verslaafdenzorg aan de Kuiltjesweg te herontwikkelen. De bestaande bebouwing wordt daarbij gesaneerd en op deze locatie komen in totaal twaalf nieuwe burgerwoningen. Omdat in de omgeving van het plangebied enkele externe risicobronnen liggen, heeft DGMR in opdracht van Van den Heuvel Ontwikkeling & Beheer B.V. een onderbouwing externe veiligheid opgesteld. In deze onderbouwing beantwoorden wij de vraag:

Welke externe risicobronnen liggen in de omgeving van de planlocatie en hoe kan de gemeente Apeldoorn indien nodig het groepsrisico als gevolg van deze risicobronnen verantwoorden?
--

In de omgeving bevinden zich propaantanks en vindt transport van gevaarlijke stoffen plaats over de A50 en N788. De propaantanks zijn maximaal 13 m³ en vallen onder het Activiteitenbesluit. Aan de veiligheidsafstanden wordt voldaan; het groepsrisico hoeft voor deze risicobronnen niet te worden beschouwd.

De transportroutes liggen beide op meer dan 200 meter. Alleen incidentele transporten met een grote effectafstand kunnen in het plangebied een extern risico vormen. Voor de A50 gaat het om een gifwolk door toxische gassen, voor de N788 om een gifwolk door toxische gassen en vloeistoffen en een BLEVE door brandbare gassen.

De bijdrage van het plan aan het groepsrisico is klein, zodat een beperkte verantwoording volstaat, waarbij alleen op bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid wordt ingegaan. De gemeente Apeldoorn kan hiervoor de aanzet gebruiken, zoals opgesteld in hoofdstuk 4 van deze notitie.

ing. M.H.M. (Michel) van Kesteren
DGMR Industrie, Verkeer en Milieu B.V.